

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

29. An vovens religionem absolute, nil de exeundi libertate determinando, satisfaciat ingrediens, & postea exiens? Et docetur, quæ causa sit legitima egrediendi à religione, an sit sufficiens sola ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

vbi falsò docuerunt Iacobus de Grassis tom. 1. lib. 3. conf. 1. num. 14. de regular. Gonzalez in reg. 8. Cancel- lar. gloss. 8. n. 57. & 65. Mandosius etiam in reg. 3. Canc. 9. n. 3. Sacramento de redd. Eccl. lib. 4. q. 1. num. 13. Cabedo de patr. reg. Cor. cap. 15. n. 16. & 18. Tallada de visit. carcer. cap. 11. §. 4. num. 13. & facit Abbas in rubr. de reg. 6. num. 4. Syluelt. verb. Relig. 1. quest. 3. verb. tertium Elospitalarij cum Soto du ius. lib. 7. quest. 5. art. 3. Sed quia regulariter ille, qui vouit Religionem, intendit statum viuientium in communi, & alienum à tumultu, pompis, ac viris secularibus. Et ita docent Portel in addit. ad dubia regul. ver. Religiosus, num. 4. Sanchez in sum. om. 1. lib. 4. cap. 16. n. 12. Corduba in summa quest. 148. Barth. à S. Fausto in thes. relig. lib. 1. quest. 187. num. 3. Zecchius vbi infra, cum alijs. Hæc sententia est probabilis.

2. Sed contrariam non minus probabilem esse putoque tuerentur Aragon. in 2. 2. quest. 88. art. 11. Rodriguez part. 2. cap. 97. num. 8. & ex Societate Iesu Azor. tom. 1. lib. 13. cap. 4. qu. 4. & post illos Fernandez in exam. Theol. mor. part. 3. cap. 9. sect. 11. §. 18. num. 10. Regius in resol. casuum conscientia, cas. 53. num. 15. & ex Dominicanorum familia Hieronymus Cenedo de paupertate Religiosa, dub. 10. num. 6. qui omnes assentunt, quòd si quis faciat votum Religionis, optimè satisfaciatur voto, si Religionem Equitum D. Ioannis ingrediatur, nisi aliud cum vouerit expresserit, quia dicti Equites sunt vetè, absolutè, & simpliciter Religiosi, & more aliorum Religiosorum tria solemnia vota emittunt, sub regula ab Gelasio II. & Honorio IX. approbata, & in ipsjs Bullis Pontificijs absolutè Religiosi appellantur. Et ideo hanc sententiam probabilem etiam vocauit Vecchius in praxi Nouitiorum disp. 10. dub. 2. num. 4. & Barthol. à Fausto vbi supra. Nam contrariam, quam ipsi tuerentur, vocant tantum probabiliorè, & à fortiori, docet etiam nostram sententiam Basil. Pontius tract. de impedim. matrim. causa 27. q. 2. §. 4. vbi existimat votum de suscipienda Religione satis aliquem adimplere, si ordinem D. Iacobi suscipiat, & profiteatur in illo, ex confirmatione Alexandri III. quæ in stabilitatis eiusdem ordinis præmittitur, & non ex alijs litteris Pontificijs, quibus ea votorum profectio, sub qua eum ordinem confirmauerat Alexander III. immutata aliqua ex parte sit. Et hæc opinio est valde notanda, quia est noua, & à viro sapientissimo emanata.

RESOL. XXIX.

An vouens Religionem absolutè, nil de exeundi libertate determinando, satisfaciatur ingrediens, & postea exiens?
Et docetur, quæ causa sit legitima egrediendi à Religione, an sit sufficiens sola Religiosis displicentia, & inuenire eam non gratam, & commodam sibi?
Et an satisfaciatur voto, si ingrediatur Religionem, si postea culpa sua expellatur? Ex part. 4. tract. 4. & Misc. Ref. 25.

Negatiuè respondet Caietanus in 2. 2. quest. ult. art. 4. dub. 3. Aragonius in 2. 2. quest. 88. art. 3. circa solutionem ad 2. Valent. tom. 3. disp. 6. qu. 6. punct. 4. questum. 4. ver. unde restè Ledesma in summa tom. 2. tract. 10. cap. 3. dub. 7. cas. 4. Sotus de re. & in to. iussit. lib. 7. qu. 1. art. 1. ad 3. & alij assentes talem non satisfacere voto retrocedendo ex sola libertate Nouitijs iure concessa, sed exigi iustam recedendi causam; & ideo si omnia in Religione grata inueniat, teneri sub mortali perseuerare, & si exeat teneri iterum ingredi. Vnde hoc est discrimen inter ingredientem Religionem cum voto, & absque illo, quòd ille mor-

taliter peccet, exeundo absque legitima causa; hic autem peccat venialiter. Et ratio huius opinionis est, quia materia huius voti est id, quod communiter intendunt Religionem ingredienti: at hi intendunt perseuerare inueniendo omnia grata; ergo materia huius voti est ingrediendi & perseuerandi in eo casu: ergo tunc non perseuerando minimè impletur.

2. Non desunt tamen his non obstantibus affirmatiuum sententiam docentes, & ita ex veteribus docet Henricus de Gandauo quodlib. 1. quest. 19. & quodlib. 13. qu. 15. & ex recentioribus alter Ledesma in 4. distinct. 38. disp. 1. post 12. conclus. & sapientissimus senex Nauarrus lib. 3. consil. tit. de voto, in 1. edit. consil. 19. & in 2. edit. consil. 25. per totum, mordicus sustinet hanc sententiam, quia votum ingressus Religionis intelligitur ad experiendum eo modo, quo in iure statutum est, sed annus probationis iure conceditur, vt Nouitijs Religionem experiri cum omnimoda exeundi libertate, cap. 1. & 2. de Regular. in 6. ergo cum eadem libertate id votum intelligitur. Confirmatur hæc sententia ex alia doctrina Caietani in 2. 2. qu. ult. art. 4. dub. 3. Armilla ver. Nouitijs, n. 10. Coaruuia de pactis 1. part. §. 3. ad finem. Nauarri in manuali cap. 10. n. 47. & aliorum assententium causam legitimum egrediendi à Religione esse solam Religionis displicentiam, & inuenire eam non gratam & commodam sibi; sed authores negatiuæ sententiæ sano modo intelligant hos Doctores, scilicet non de displicentia omnino libera, sed cum passione, anxietate, tristitiæque animi, siue ea oriatur ex naturali aliqua causa, siue ex demonis tentatione, dummodo tempore notabili duret, vt integro mente, & conans ille expellere nequeat; atque tanta possit repente anxietas animo Nouitij superuenire, statim suscepto habitu, vt rationabiliter crederet fore vt non possit Religionem tolerare, & sic iustam exeundi causam haberet. Ita Sanchez in summa, 1. lib. 4. c. 16. n. 100.

3. Sed querendum est hic obiter, an quis censetur satisfecisse voto, si ingrediatur Religionem, verum culpa sua postea expellatur? Affirmatiuè respondet Azorius part. 1. lib. 11. cap. 22. au. 9. in fine. quia id votum ad solum ingressum bona fide obligat; sed hoc à vouente adimpletum fuit; ergo voto satisfecit. Sed contrariam sententiam tenet Toletus in summa lib. 4. cap. 17. num. 12. & cap. 18. num. 2. quia ille cuius culpa conditio non impletur, tenetur perinde ac si conditio impleta esset; sed in voto Religionis intelligitur conditio, si hic in Religione retineatur: ergo sua culpa non retentus manet perinde obligatus, ac si ingressus non fuisset, & ac si dimissus non esset, & ideo hæc opinio est probabilior.

4. Nota verò quòd in vno casu opinio affirmatiua Azorij apud me certa esset, scilicet quando talis medioerem diligentiam adhibuit ad culpas suas corrigendas, & ad se Religionis instituto accommodandum, & ex infirmitate, prauisque habitibus, aut ex praua indole, qua præditus erat, non se ad Religionis instituta accommodauit, aut in eas culpas lapsus est; in tali, inquam, casu certum est etiam si talis expellatur à Religione propter suos defectus, & ex sua culpa, voto satisfecisse, nec ad aliquid amplius faciendum alitricum esse.

RESOL. XXX.

Quidam adolescens fecit votum non solum ingrediendi Religionem, sed etiam profecti in quadam Religione, sed tempore Nouitiatu deprehendit eam sibi propter vitæ asperitatem, non esse accommodam, an stante voto profecti possit egredi? Ex p. 2. tit. 17. & Misc. 3. Ref. 10. §. 1. Cer